

5. bekkur

Íslenska

Námshæfni – viðmið um hæfni innan námssviðs

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ = Þekking

L = Leikni

V = Viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Talað hlustun áhorf:	mál, og	Viðmið um námshæfni í íslensku	Þ	L	V
		<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>			
		tjáð sig skýrt og áheyrilega og gert sér grein fyrir gildi góðrar framsagnar		X	X
		tjáð eigin skoðanir og tilfinningar og haldið athygli áheyranda, m.a. með aðstoð leikrænnar tjáningar		X	
		tekið þátt í samræðum og rökræðum samkvæmt reglum	X	X	
		hlustað af athygli og beitt þekkingu sinni og reynslu til að skilja það sem sagt er og greint frá aðalatriðum	X	X	
		nýtt sér myndefni og rafrænt efni á gagnrýnninn hátt		X	X
		átt góð samskipti, hlustað, gætt tungu sinnar og sýnt viðeigandi kurteis		X	X

Lestur og bókmenntir:	Viðmið um námshæfni í íslensku	Þ	L	V
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>			
	lesið texta við hæfi með góðum hraða og af skilningi		X	X
	notað þekkingu og reynslu ásamt fjölbreyttum orðaforða við lestur og skilning á texta	X	X	
	greint og fjallað um aðalatriði í texta og helstu efnisorð	X	X	
	lesið sér til ánægju og fróðleiks og gert öðrum grein fyrir þeim áhrifum sem texti hefur á hann		X	X
	lesið gamlar og nýjar bókmenntir, þar á meðal þjóðsögur, ljóð, og bókmenntir ætlaðar börnum og unglingum		X	

beitt nokkrum hugtökum til að fjalla um ljóð, svo sem rím, ljóðstafi og boðskap	X	X	
aflað upplýsinga úr bókum og rafrænu efni, unnið úr þeim og nýtt við lausn verkefna	X	X	X
lesið úr einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær		X	
valið sér fjölbreytt lesefni við hæfi til gagns og ánægju			X

Ritun:	Viðmið um námshæfni í íslensku	P	L	V
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>			
	skrifað læsilega, beitt algengum aðgerðum í ritvinnslu, gengið frá texta og notað orðabækur	X	X	
	samið texta þar sem beitt er eigin sköpun, notið þess að tjá hugmyndir sínar og reynslu og veitt öðrum hlutdeild með því að kynna ritunina eða leyfa öðrum að lesa		X	X
	beitt helstu atriðum stafsetningar og greinamerkjasetningar	X	X	
	skrifað texta á tölvu og beitt nokkrum aðgerðum í ritvinnslu	X	X	

Málfræði:	Viðmið um námshæfni í íslensku	P	L	V
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>			
	gert sér nokkra grein fyrir eigin máli og hefur skilning á gildi þess að bæta það	X	X	X
	notað allríkulegan orðaforða í ræðu og riti, gert sér grein fyrir margræðni orða og nýtt sér málfræðikunnáttu sína við orðmyndun, tal og ritun	X	X	
	nýtt sér kunnáttu og færni til að fletta upp orðum í orðabókum og öðrum gagnabrunnum um mál	X	X	
	áttað sig á hvernig orðaforðinn skiptist í nafnorð, sagnorð og lýsingarorð og greint hlutverk og helstu einkenni þeirra	X	X	
	gert sér grein fyrir notagildi íslenskrar málfræði, m.a. við ritun og stafsetningu	X		X
	beitt þekkingu sinni á málfræði við að búa til málsgreinar og gert sér grein fyrir fjölbreytileika málsins	X	X	X

Stærðfræði

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

P = þekking

L = leikni

V = viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í stærðfræði 5. bekkur	P	L	V
Að geta spurt og svarað með stærðfræði	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>tjáð sig um stærðfræði, útskýrt hugsun sína um hana fyrir öðrum.spurt, tjáð sig munnlega og skriflega um spurningar og svör sem eru einkennandi fyrir stærðfræðisett fram, meðhöndlað, túlkað og greint einföld reiknilíkön, teikningar og myndrit sem tengjast umhverfi hans og daglegu lífi,	X	X	X
Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>notað hugtök og tákniál stærðfræðinnar og hentug verkfæri, þar með talin hlutbundin gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum og tjáð sig bæði munnlega og skriflega um lausnir stærðfræðiverkefna,túlkað og notað einföld stærðfræðitákni, þar með talið breytur og einfaldar formúlur, túlkað milli tákniáls og daglegs máls,sett sig inn í og tjáð sig, bæði munnlega og skriflega, um ólíkar leiðir við lausnir stærðfræðiverkefna,valið og notað hentug verkfæri, þar með talin hlutbundin gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur, til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum.	X	X	X
Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>tekið þátt í að þróa fjölbreyttar lausnaleyðir, með því m.a. að nota skráningu með tölum, texta og teikningum,rannsakað, sett fram á skipulegan hátt og rökrætt stærðfræðilega, með því m.a. að nota hlutbundin gögn og skráningu ,lesið einfaldan texta og notað upplýsingar, þar sem stærðfræðihugtök koma fyrir,undirbúið og flutt kynningar á eigin vinnu með stærðfræði,unnið í samvinnu við aðra að lausnum stærðfræðiverkefna, þar sem byggt er á ólíkum forsendum og hugmyndum nemenda,	X	X	X
Tölur og reikningur	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>tjáð stærðir og hlutföll, reiknað með ræðum tölum, tekið þátt í að þróa lausnaleyðir við útreikninga, skráð svör sín með tugakerfisriðhætti, nýtt sér samhengi og tengsl reikniáðgerðanna,	X	X	X

	• notað ræðar tölur, raðað þeim og borið saman, • notað tugakerfisríthátt og sýnt að hann skilur sætiskerfi, , • reiknað á hlutbundinn og óhlutbundinn hátt með ræðum tölum, • tekið þátt í að þróa hentugar aðferðir við reikning með ræðum tölum sem byggja á eigin skilningi, • leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni og skriflegum útreikningum, • notað almenn brot og tugabrot við útreikninga á daglegum viðfangsefnum, • nýtt sér samhengi og tengsl reikniaðgerðanna og notað algengar reiknireglur, s.s. víxlreglu, tengireglu og dreifireglu.	X	X	
Algebra	• Við lok árgangs geti nemandi: • rannsakað og sett fram talnamynstur á skipulegan hátt og unnið með regluleika í rúmfræði, lýst mynstrum og venslum með tölum, myndum, orðum og á táknmáli algebrunnar, • fundið lausnir á jöfnum og ójöfnum með óformlegum aðferðum, þ.e. notað víxlreglu, tengireglu og dreifireglu við reikning, bæði í huga og á blaði.	X	X	
Rúmfræði og mælingar	• Við lok árgangs geti nemandi: • notað undirstöðuhugtök rúmfræðinnar og unnið með rúmfræðilegar færslur, einslögun og mælikvarða, teiknað skýringarmyndir, áætlað og mælt horn, þyngd, tíma og hitastig með víðeigandi mælikvarða, áætlað og mælt lengd, flöt og rými og nýtt hnitakerfi, hlutbundin gögn og tölvur til þessara hluta, • notað hugtök og aðferðir rúmfræðinnar til að útskýra hversdagsleg og fræðileg fyrirbrigði • rannsakað og greint tvívíð form, teiknað einfaldar flatarmyndir, speglað, snúið og hliðrað flatarmyndum við rannsóknir á mynstrum sem þekja flötinn • notað mælikvarða og einslögun í tengslum við teikningar, áætlað ummál og flatarmál í raunverulegum aðstæðum, rannsakað aðferðir til að reikna það, • rannsakað og gert tilraunir í rúmfræði með því að nota hlutbundin gögn, • notað hnitakerfi til að tjá og leysa rúmfræðileg verkefni,	X	X	X
Tölfræði og líkindi	• Við lok árgangs geti nemandi: • framkvæmt einfaldar tölfræðirannsóknir, unnið og lesið úr niðurstöðum sínum, sett upp í einföld myndrit, tekið þátt í umræðum um gögn og upplýsingar, • safnað og unnið úr gögnum, miðlað upplýsingum um þau, m.a. með tölflum og myndritum,	X	X	X

• gert einfaldar tölfræðirannsóknir og dregið einfaldar ályktanir af þeim,			

2. Erlend tungumál

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið sé sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ = þekking

L = Leikni

V = Viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum	Þ	L	V
<i>Hlustun:</i>	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • skilið í meginatriðum samtöl og viðtöl um efni tengt daglegu lífi og efni sem tengist viðfangsefni námsins, • fylgt þræði í aðgengilegu efni dægurmenningar sem höfðar til hans og getur sagt frá eða unnið úr því á annan hátt, • hlustað eftir einstökum atriðum þegar þörf krefur, eins og t.d. tilkynningum, og leiðbeiningum við kunnuglegar aðstæður og brugðist við með orðum eða athöfnum.	x	x	
		x	x	x
			x	
			x	
<i>Lesskilningur:</i>	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • fundið lykilupplýsingar í texta í þeim tilgangi að nýta í verkefnavinnu, • lesið sér til gagns og gamans auðlesnar bækur.		x	
			x	
<i>Samskipti:</i>	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • tekið þátt í óformlegu spjalli um áhugamál sín og daglegt líf, • bjargað sér við algengar aðstæður, t.d. í verslunum, á veitingastöðum og á ferðalögum, • notað málið eftir fremsta megni sem samskiptamiðil í kennslustundum.		x	
			x	
			x	
<i>Frásögn:</i>	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • í einföldu máli sagt frá og notað lykilorðaforða sem unnið hefur verið með í viðfangsefnum námsins og beitt eðlilegum framburði og áherslum, • Sagt frá eða lýst sjálfum sér, vinum, fjölskyldu, áhugamálum og nánasta umhverfi á einfaldan hátt, • Endursagt og lýst atburðum eða reynslu á einfaldan hátt með stuðningi hluta, mynda, tónlistar o.s.frv., • Flutt atriði, sagt stutta sögu eða lesið upp eigin texta sem hann hefur haft tækifæri á að æfa.	x	x	x
		x	x	

Ritun: <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>	• skrifað texta með stuðningi, t.d. gátlistum og fyrirmýnda, • sagt frá og brugðist við því sem hann hefur lesið, séð og heyrt, • lýst atburðarás eða því sem hann hefur upplifað • samið texta þar sem ímyndunaraflíð fær að njóta sín.	X	X	X
Menningarläsi: <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>	• sýnt fram á að hann áttar sig á skyldleika erlenda málsins og íslensku, eigin móðurmál eða önnur tungumál sem hann er að læra.	X	X	
Námshæfni: <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>	• beitt lyklnámsaðferðum til að auðvelda skilning og notkun á tungumálum, • beitt sjálfsmati og tekið þátt í jafningjamati með stuðningi frá kennara, • nýtt sér eigin reynslu og þekkingu þegar kemur að því að tileinka sér nýja þekkingu, • tekið þátt í samvinnu um ýmiss konar viðfangsefni og sýnt öðrum tillitssemi, • nýtt sér hjálpartæki, svo sem einfaldar orðabækur, veforðasöfn, leiðréttingarforrit og leitarvélar	X	X	X

Samfélagsgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ=þekking

L=leikni

V=viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum	Þ	L	V
	REYNSLUHEIMUR Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemanda til að skilja veruleikann			
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • sýnt fram á skilning á nokkrum gildum, svo sem kærleika, félagslegu réttlæti, umhyggju fyrir öðrum mönnum og öllu lífi	X		X

• skýrt að nokkru leiti tengsl samfélags, náttúru, trúar og lífsviðhorfa fyrr og nú	X		X
• taki fyrstu skrefin í að greina samhengi heimabyggðar við umhverfi, sögu, menningu og félagsstarf	X		X
• fá innsýn í náttúruferla sem hafa áhrif á land og gróður	X		
• áttað sig á hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á búsetu og lífsskilyrði	X	X	X
• gert sér grein fyrir nýtingu og vernd auðlinda og umhverfis, hvernig hver einstaklingur getur lagt sitt af mörkum til verndar		X	
• notað kort og gröf til að afla sér upplýsinga		X	
• metið heimildir og ólík sjónarhorn í umfjöllun um sögu og samtíð	X	X	
• velt fyrir sér ýmsum þáttum sem sagan hefur mótast af, svo sem umhverfi, samfélagsskipulagi og þjóðfélagshreyfingum	X	X	
• lýst einkennum og þróun íslensks þjóðfélags og tekið dæmi um mikilvæga áhrifaþætti,	X	X	
• dregið upp mynd af afmörkuðum efnisþáttum stórrar og smárrar sögu, nálægrar eða fjarlægrar,	X		X
• lýst margbreytileika helstu trúarbragða og lífsviðhorfa og áhrifum þeirra á líf fólks,	X	X	X
• rætt viðfangsefni sem snerta trú, lífsviðhorf og siðferði og sett í samhengi við atburði daglegs lífs,	X		X
• borið saman valin trúar- og lífsviðhorf,			
HUGARHEIMUR Sjálfsmynd: Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • lýst sjálfum sér og tekið dæmi um þætti sem hafa áhrif á sjálfsmynd hans, svo sem úr nærsamfélagi, umhverfi og		X	X

menningu, • lýst með dæmum gildi jákvæðra lífsviðhorfa, dygða og gildismats fyrir eigin sjálfsvitund, • gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum, • lýst margvíslegum tilfinningum og áttað sig á, áhrifum þeirra á hugsun og hegðun, • tileinkað sér heilbrigða og holla lífshætti,		X X X X	X X X X
Félagsheimur Samskipti: Hæfni nemenda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • tekið þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu, • metið og brugðist við ólíkum skoðunum og upplýsingum á fordómalausan hátt, • tjáð þekkingu sína og viðhorf með fjölbreyttum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra, • rætt um eigin athafnir og afleiðingar þeirra, • rætt reglur í samskiptum fólks og tekið þátt í að setja sameiginlegar leikreglur með öðrum, • sýnt samferðafólki sínu tillitssemi og umhyggju.	X X X X X	X X X X X	X X X X X
<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i>			

Náttúrugreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið sé sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ = þekking

L = leikni

V = viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum	Þ	L	V
Geta til aðgerða	Við lok árgangs geti nemandi: greint þarfir fólks í nánasta umhverfi sínu og tjáð hugmyndir sínar um lausnir, tekið afstöðu til málefna sem varða heimabyggð með því að vega og meta ólíka kosti.	X	X	X
Nýsköpun og hagnýting þekkingar	Við lok árgangs geti nemandi: unnið undir leiðsögn í hópi eftir verkskiptri tímaáætlun við að hanna umhverfi, hlut eða kerfi, fjallað um hvernig ólík hæfni nýtist í störfum nútímans.	X	X	
Gildi og hlutverk vísinda og tækni	Við lok árgangs geti nemandi: lesið og skrifað um hugtök í náttúruvísindum, útskýrt áhrif tækni og vísinda á líf fólks,	X	X	
Vinnubrögð og færni	Við lok árgangs geti nemandi: framkvæmt og útskýrt einfaldar athuganir úti og inni, útskýrt texta um náttúruvísindi sér til gagns og farið eftir einföldum, munnlegum og skriflegum leiðbeiningum, beitt vísindalegum vinnubrögðum við öflun einfaldra upplýsinga innan náttúruvísinda og útskýrt ferlið, kannað áreiðanleika heimilda með því að nota bækur, Netið og aðrar upplýsingaveitur, sett fram og rætt niðurstöður athugana á skýran og skipulegan hátt, hlustað á, metið og rætt hugmyndir annarra.	X	X	X
Ábyrgð á	Við lok árgangs geti nemandi: tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, gert grein fyrir	X		X

umhverfinu	áhrifum þeirra á lífsgæði íbúa, • lýst dæmum af áhrifum af gjörðum mannsins á náttúru og manngert umhverfi í heimabyggð og á Íslandi, sagt frá hugsanlegri þróun í framtíðinni, • tekið þátt í og sýnt hæfni í samvinnu er lýtur að umbótum í heimabyggð, • gert grein fyrir eigin lífssýn og skilningi á samspili náttúrunnar, mannsins og heilbrigði eigin líkama, • tekið þátt í að skoða, skilgreina og bæta eigið umhverfi og náttúru.	X	X		
Að búa á jörðinni	Við lok árgangs geti nemandi: • útskýrt hvernig Ísland byggist upp, hvernig landslag þess og jarðvegur breytist, • rætt um hvernig ræktanlegt land er notað og ýmsar hliðar landnotkunar og verndunar gróðurs, • lýst veðri í heimabyggð og loftslagi á Íslandi,	X			X
Lífsskilyrði manna	Við lok árgangs geti nemandi: • útskýrt tengsl heilbrigðis og þess sem borðað er, • útskýrt lífsskilyrði manna og helstu áhættuvalda í umhverfinu, • gert grein fyrir muni á hreinu vatni og menguðu, hvað megi gera til að draga úr vatnsmengun,	X	X	X	X
Náttúra Íslands	Við lok árgangs geti nemandi: • lýst einkennum plantna og dýra, stöðu þeirra í náttúrunni, tengsl þeirra innbyrðis og við umhverfi sitt, • lýst ólíkum vistkerfum á heimaslóð eða við Ísland, • útskýrt hvernig aðlögun lífvera að umhverfinu gerir þær hæfari til að lifa af og fjölga sér,	X	X	X	X
Heilbrigði umhverfisins	Við lok árgangs geti nemandi: • gert grein fyrir notkun manna á auðlindum, • gert grein fyrir og nefnt dæmi um efnabreytingar og hamskipti, • lýst kröftum sem hafa áhrif á daglegt líf manna.	X			X
Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu	Við lok árgangs geti nemandi: • bent á algeng efni á heimilum og í samfélaginu, notkun þeirra og áhrif á heilsu manna og umhverfi, • lýst hvernig rafmagn verður til, eiginleikum segla og notkun þeirra, • gert grein fyrir næringargildi ólíkrar fæðu og hvers konar fæða er framleidd á Íslandi.	X			X
		X	X	X	X
		X			X

List- og verkgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið sé sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ = þekking

L = leikni

V = viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í heimilisfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í heimilisfræði	Þ	L	V
Matur og lífshættir	<i>Við lok 5. árgangs geti nemandi:</i> tjáð sig um heilbrigða lífshætti og tengsl þeirra við heilsufar, geri sér grein fyrir hlutverki næringarefna, farið eftir leiðbeiningum um hreinlæti og þrif tengdu heimilishaldi,	X		X
Matur og vinnubrögð	<i>Við lok 5. árgangs geti nemandi:</i> matreitt einfaldar og hollar máltíðir og nýtt hráefnið sem best, unnið sjálfstætt eftir uppskriftum og notað til þess algengustu mæli- og eldhúsáhöld, greint frá helstu orsökum slysa á heimilum og hvernig má koma í veg fyrir þau, geti unnið í hóp, sýnt öðrum tillitssemi og virðingu.	X	X	
Matur og umhverfi	<i>Við lok 5. árgangs geti nemandi:</i> tengt viðfangsefni heimilisfræðinnar við jafnrétti og sjálfbærni og áttað sig á uppruna helstu matvæla,	X		X

Hönnun og Smíði.

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið sé sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ = þekking

L = leikni

V = viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í Hönnun og Smíði 5. bekk.

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir: Viðmið um námshæfni í Hönnun og Smíði.	Þ	L	V
Handverk: • valið og notað á réttan hátt helstu verkfæri og mælitæki,• gert grein fyrir uppruna og notagildi þess efniviðar sem notaður er í smíðastofunni.	X X	X	
Hönnun og tækni: • lesið einfalda teikningu, smíðað eftir henni og unnið eftir hönnunarferli frá hugmynd að lokaafurð.• valið samsetningar og yfirborðsmeðferð sem hæfa verkefnum.• hannað og smíðað verkefni sem nýtir orkugjafa og lýst því hvaða virkniþættir eru að verki í ýmsum hlutum.•• lýst hvernig tæknin birtist í nánasta umhverfi hans og almennt í samfélaginu.• greint þarfir í umhverfi sínu og rætt mögulegar lausnir.	X X X X	X X	X
Umhverfi: • gert grein fyrir hvort efni séu hættuleg og hvernig hægt er að endurnýta og flokka efni sem fellur til í smíðastofunni.• útskýrt réttar vinnustellingar og valið viðeigandi hlífðarbúnað.	X X		X X

Sjónlistir

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið sé sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

P = þekking

L = leikni

V = viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í sjónlistum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í sjónlistum	P	L	V
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • notað mismunandi efni, verkfæri og miðla á skipulagðan hátt í eigin sköpun.	x	x	
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • nýtt sér grunnþætti myndlistar í eigin sköpun.	x	x	
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • tjáð skoðanir eða tilfinningar í eigin sköpun.		x	x
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • unnið hugmynd frá skissu að lokaverki.	x	x	x
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • byggt eigin listsköpun á hugmyndavinnu tengdri ímyndun, og reynslu.	x	x	
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • beitt hugtökum og heitum sem tengjast aðferðum verkefna hverju sinni.	x	x	
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • fjallað um eigin verk og verk annarra í virku samtali við aðra nemendur.	x	x	
	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • gert grein fyrir og fjallað um ýmsar stefnur myndlistar.	x	x	x

TEXTÍLMENNT

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið sé sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ = þekking

L = leikni

V = viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í textílmennt 5.bekkur

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í textílmennt	Þ	L	V
Handverk, aðferðir og tækni.	Við lok árgangs geti nemandi: • beitt grunnaðferðum og áhöldum greinarinnar• unnið úr fjölbreyttum textílefnum• unnið með einfaldar uppskriftir	x x	x x	x
Sköpun, hönnun og útfærsla	Við lok árgangs geti nemandi: • þróað eigin hugmyndir í textílverk og unnið eftir ferli• notað fjölbreyttar aðferðir við skreytingar textíla• fjallað um fagurfræði í eign verkum	x x	x x	x x
Menning og umhverfi	Við lok árgangs geti nemandi: • gert grein fyrir helstu eiginleikum náttúruafna			x

List- og verkgreinar. TÓNMENNT

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ = þekking

L = leikni

V = viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í tónmennt 5.bekkur

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir: Viðmið um námshæfni í tónmennt	Þ	L	V
Við lok árgangs geti nemandi:			
• Þekkt hljóðfæri og hljóðblæ og valið hljóðfæri í tónsköpum og hlustun.			
• Greint ólíkar raddir og beitt rödd sinni sem hljóðfæri í samsöng og spuna.			
• Leikið einfalda rytma eða þrástef slagverkshljóðfæri eða önnur skólahljóðfæri.• Tekið þátt í samsöng og samspili með öðrum.• Tekið þátt í að skapa og flytja einfalt tónverk/hljóðverk og skráð það á einfaldan hátt.• Gert einföld stílbrigði í tónlist (t.d íslensk þjóðlög)• Rætt um eigin tónlist og annarra út frá smekk og upplifun.			

Upplýsinga- og tæknimennt

Námshæfni – viðmið um hæfni innan námssviðs

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengjast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið sé sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ = Þekking

L = Leikni

V = Viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt	Þ	L	V
Vinnulag og vinnubrögð	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> nýtt upplýsingaver sér til gagns bæði í stýrðu námi og á eigin forsendum, nýtt rafrænt námsefni á ýmsu formi í tengslum við vinnutækni, vinnulag og annað nám, sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum undir leiðsögn og í samvinnu með öðrum, nýtt sér mismunandi tæknibúnað á hagkvæman og fjölbreyttan hátt, beitt réttri fingrasetningu.			
Upplýsinga-öflun og úrvinnsla	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> nýtt fjölbreyttar leiðir og leitarvélur við markvissa öflun upplýsinga við hæfi, nýtt rafrænt og gagnvirkt námsefni á fjölbreyttan hátt, verið gagnrýnninn á gæði ýmissa upplýsinga, nýtt hugbúnað og forrit við einfalda uppbyggingu og uppsetningu ritsmíða, sýnt skilning á forritun sem undirstöðupætti tölvu- og upplýsingavinnslu.			
Tækni og búnaður	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> nýtt hugbúnað/forrit við gerð ritunarverkefna og framsetningu tölulegra gagna,			
Sköpun og miðlun	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> rætt og útskýrt á gagnrýnninn hátt eigið upplýsinga- og miðlunarlæsi, nýtt hugbúnað/forrit við miðlun þekkingar á skapandi og skýran hátt. Skilið i undirstöðurökfræði tölvuforritunar.			
Siðferði og öryggi	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> farið eftir reglum um ábyrga netnotkun, er meðvitaður um siðferðislegt gildi þeirra og tekur ábyrgð á eigin samskiptum og gögnum á Neti- og netmiðlum.			

Skólaípróttir

Námshæfni – viðmið og mat

Nám í grunnskóla skal hafa sem mest gæði og þess vegna byggir grunnskólastarfið á viðmiðum um hæfni sem grundvöll gæðanna. Þau nefnast námshæfni þegar gæðin tengast átta námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið sé sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla.

Þ=þekking

L=leikni

V=viðhorf

a. Viðmið um námshæfni í skólaípróttum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir: Viðmið um námshæfni í skólaípróttum	Þ	L	V
<i>Líkamsvitund, leikni og afkastageta.</i> <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> Gert æfingar sem reyna á loftháð þol. Gert æfingar sem reyna á styrk og stöðugleika útlíma og bols. Gert æfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu. Sýnt leikni í nokkrum mismunandi íþróttagreinum. Tekið þátt í stöðluðum prófum til að meta þrek og hreysti, lipurð og samhæfingu. Synt viðstöðulaust, bringusund, baksund, skólabaksund, skriðsund og kafsund 8 m auk þess að stinga sér af bakka. Troða marvaða og synda í fötum.	X X X X X X X	X X X X X X X	
<i>Félagslegir þættir.</i> <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> Sýnt virðingu og góða framkomu hvort sem leikur vinnst eða tapast. Jafnframt viðhaft jákvæð og árangursrík samskipti til að efla liðsanda. Skýrt mikilvægi þess að hafa leikreglur, farið eftir þeim bæði í hóp- og einstaklingsíþrótt. Rætt líkamsvitund, staðalímyndir í íþrótttaumfjöllum og tekið virka afstöðu gegn ofbeldi.	X X X	X X X	

Heilsa og efling þekkingar <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • Gert sér grein fyrir gildi heilbrigðs lífennis fyrir starfsemi líkamans og mikilvægi hreinlætis í tengslum við íþróttir og sundiðkun. • Útskýrt misjafnan líkamlegan þroska einstaklinga og kynja. • Notað hugtök sem tengjast sundiðkun og íþróttum. • Tengt hlutverk taugakerfis, hjarta, blóðrásar og lungna við líkamlega áreynslu. • Nýtt niðurstöður prófa til að setja sér skammtíma- og langtímamarkmið í íþróttum og heilsurækt og unnið að þeim. • Notað mælingar með mismunandi mælinákvæmni við mat á afkastagetu. • Tekið þátt í hinum ýmsu leikjum.	X X X X X X X	X X X	X X X
Öryggis- og skipulagsreglur <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> • Gert sér grein fyrir mikilvægi öryggis- og umgengnisregla og tekið ákvarðanir á þeim grunni. Þjargað jafningja á sundi stutta sundleið.	X	X	

Grunnpættir menntunar

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnpætti menntunar í 5. árgangi:

Grunnpáttur	Áherslupættir grunnpáttanna menntunar
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	• Hreyfileikir í íþróttum og í kennslustofunni• H-in 6. Kynning frá heilsugæslu.• Að hvetja nemendur til hollra lífshátta t.d. með hollu nesti og göngum í skólann verkefninu.• Uppbyggingarstefnan – byggja upp jákvæða sjálfsmynd.• Forvarnir, t.d. „Stattu með sjálfum sér“ og Maritafraeðslan.
JAFNRÉTTI:	• Nemendur geri sér grein fyrir mikilvægi jafnréttis m.a. í gegnum umræður og fræðslu.• Að nemendur upplifi jöfn tækifæri óháð kyni.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	• Að nemendur geri sér grein fyrir hvað lýðræði er og hvað eru mannréttindi.• Enginn er eins en allir hafa sama rétt.• Kosningar um það sem snertir nemendur.
LÆSI:	• Að geta lesið sér til gagns.• Talnalæsi, súlurit, töflur• Almennt læsi, barnabækur, ljóð, dagblöð• Lesa fyrirmæli
SJÁLFBÆRNI:	• Nemendur geri sér grein fyrir mikilvægi þess að fara sparlega með allan efnivið sem og vatn og rafmagn.• Sækja efnivið út í náttúruna til að vinna með í verkefnum.• Að nemendur temji sér virðingu fyrir náttúrunni og þekki helstu þætti sem hafa áhrif á heilbrigði náttúrunnar.• Flokkun á rusli/endurvinnsla o.s.frv.
SKÖPUN:	• Nemendur eru hvattir til að útfæra sem flest verkefni á skapandi hátt.• Ritun, myndvinnsla/verkefni sýnd á myndrænan hátt.